

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 120—
pol leta . . . „ 60—
četrt leta . . . „ 30—
za mesec . . . „ 10—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 140—
pol leta . . . „ 70—
četrt leta . . . „ 35—
za mesec . . . „ 12—

JUGOSLAVIJA

Na pismeno naročbe brez
posiljanja denarja se ne
moremo oziirati.

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakaznici.

Ljubljana knjižnica

Ljubljana.

e zaračunajo po
m prostornini in sicer
izok ter 55 mm
stor za enkrat 1 K
večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 61.
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vin.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali znakma. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Vrnitev vojnih ujetnikov iz Italije.

LDU Beograd, 6. Jugoslovanski poslanik v Rimu, g. Antojević se je spoprijatelj z italijansko vlado glede repatriacije jugoslovanskih vojnih ujetnikov. Vsak teden bo odpotoval transport 2000 mož. Bržkone presega število vojnih ujetnikov vsoto 30.000 mož. Volni minister Hadžić je ukazal poveljniku 4. armade v

Zagrebu, naj pripravi vse potrebno za sprejem teh jugoslovanskih vojakov. Povodom tega je bil poveljnik dravske divizije general Smiljanič pozvan v Zagreb. Odrejeno je tudi, da bodo repatriirani vsi jugoslovanski podaniki, ki so bili med vojno internirani v raznih zaveznikih državah.

Odesa v boljševiških rokah.

LDU Beograd, 7. jan. Ker je po boljševiški znaki postala evakuacija Odesa neizogibna, se je pojavilo vprašanje o preskrbi novih beguncev. Zavezniske vlade so vprašale tudi Jugoslavijo, ali bi mogla sprejeti

del teh ruskih beguncev. Jugoslovanska vlada ni mogla odgovoriti negativno in potemtakem bo del beguncev iz Odesa našel zavetje na jugoslovanskem ozemlju.

Boljševiški nemiri v Bolgariji.

LDU Beograd, 7. jan. O dogodkih v Bolgariji poroča »Politika«: Stavka na železnica traja dalje. Na mnogih mestih so se krvavo sponadli volaki in stavkajoči komunisti. Vse kaže, da dobiva boljševiška organizacija v Bolgariji močno podporo iz Rusije. Ministrski predsednik Stambulski je mobiliziral svoje pristaje. Ponekod so vojniki-železničarji prevzeli železniško službo. Pozvani so pod orožje tudi stavkajoči uslužbeni pošte in brzojava.

Italijani se pripravljajo na odhod.

LDU Split, 6. jan. Italijanski poveljnik na Korčuli je pozval k sebi blivšega župana, narodnega poslanca Arnerija in mu javil, da italijanska vojska kmalu odide. Prosil ga je, naj dela na to, da se sprte stranke pomirijo.

Poslanci iz neodrešenega ozemlja izstopijo iz dosedanjih strank.

LDU Zagreb, 6. jan. Dne 6. jan. 1920 so se sestali v Zagrebu narodni poslanci iz zasedenega ozemlja, da vzamejo na znanje poročilo deputacije iz njihove srede, ki je bila v Parizu, da razloži mirovni konferenci zahteve in pritožbe prebivalstva, ki ga zastopajo omenjeni poslanci. Izvajala deputacije so bila sprejeta z odobravanjem. Po razpravi o znanje in notranjopolitičnem položaju naše države in o razmerah v zasedenem ozemlju so poslanci soglasno sklenili, da se v svrhu kar najenergičnejšega zastopanja interesov naroda iz zasedenih krajev združijo v

neodvisno parlamentarno združenje poslancev iz zasedenega ozemlja.

Italijan za močno Jugoslavijo.

LDU Trst, 5. jan. »Corriere della Sera« poroča da je imel Ernesto Vercesi v Milanu predavanje o srednjeevropskem problemu. Dr. Vercesi je izjavil, da je temeljne važnosti za uspešen razvoj italijanske bodočnosti stališče, ki ga bo Italija zavzela z ozirom na srednjeevropsko vprašanje. Italija mora na vsak način odklanjati ustanovitev donavske federacije; v lastno škodo ne vidijo vsi odgovorni državniški krogi dovolj jasno, kaj je njihova dolžnost, ampak so se slepo zagrizli v reško in delatinsko vprašanje. Za Italijo ni nevaren Belgrad ali Zagreb, ampak Budimpešta, ki priteza Dunaj v ekonomsko zvezo. Samo če se Italija pomiri z Jugoslovani, bo mogla preprečiti osnove novega bloka, ki bi težil na Adrijo. V svoji kratkovidnosti sprejemajo in slavi ti krogi gotove hrvatske politike, ki streme za tem, da se vzpostavi stara monarhija, največja sovražnica Italije. Dr. Vercesi apelira na javnost, da se zavé in spozna, da je ustvaritev in okrepitev Jugoslavije koristnejša za Italijo, kot pa kakršnakoli formacija drugih skupin. Naglašal je posebno, da je treba podpirati ministrskega predsednika Nitti s celotno narodovo močjo v njegovih poizkusih, da se začne Italija direktno pozajati z Jugoslavijo. Predavatelju so poslušalci z velikim odobravanjem in navdušenjem ploskali.

Italija cesarstvo?

LDU, Zeneva, 6. jan. Vodilni italijanski senatorji in poslanci se zavzemajo za to, da se Italija proglasi za cesarstvo. Ministrski predsednik Nitti je nasprotnik teh teženj.

Italijanom diši tudi Carigrad.

LDU Berlin, 7. jan. Italija je kot najmočnejša država v vzhodnem Sredozemskem morju stavila zahtev, da se pri novi ureditvi razmer v Carigradu in Dardanelah upoštevajo italijanski interesi.

Pretiskanje dinarskih bankovcev.

LDU Beograd, 7. jan. Po pravoslavnih božičnih praznikih se bo začelo opremljanje novih dinarskih bankovcev z označbo v kronski veljavi. Za to natiskavanje so naročeni posebni stroji in klišei, da bo tako

natiskavanje čimprej končano. Iz delstva, da so naročeni novi klišei, proizhaja, da na merodajnih mestih že vedo relacijo med dinarjem in krono. Verjetno je, da bo relacija 4:1.

Turki pomorili pod nemško zaščito 1.200.000 Armencev.

LDU Berlin, 6. jan. V listu »Münchner Neueste Nachrichten« obdoljuje perzijski pisatelj Savan Asredin Turčijo, da je za vojno dala umoriti 1.200.000 Armencev, ter Nemčijo, da je krila te umore, ki so se uprizarjali po načrtih.

Slabi informatorji.

Amerika se unika, Evropa naj si uravnava vse po svojem kot more in zna — ta parola gre danes po Zedinjenih državah in Evrope je strah, vsaj tiste skupine velikih držav, ki bi rada vedrila in oblačila po mili volji med premaganci in nič manj med šibkejšimi zavezniki.

Najbolj nervozen postaja tiger g. Clemenceau, ki ni pričakoval, da bi mogla Amerika odreči ratifikacijo versajski mirovni pogodbi. V tej svoji nervoznosti grab Clemenceau za lase svoje diplomate, češ, da so le-ti zagrešili to situacijo vsled nezadostne informativne službe — pa tudi Angleži premikajo svoje diplomatsko zastopstvo.

V Washingtonu je zmeda največja. Francija je od tam odklopila svojega poslanika Jusseranda navzlic veliki popularnosti, ki jo uživa ta diplomat. Jusserandova krivda leži v tem, da je mislil, da bo Wilson v senatu prodir in v tem smislu informiral Clemenceauja — dasi so dobri poznavalci ameriških razmer trdili, da mirovna pogodba v senatu ne bo ratificirana. Angleškega poslanika lorda Greya Wilson tekom treh mesecev sploh še ni sprejel, tako da Grey niti svoje funkcije ni mo-

gel uradno prevzeti; sedaj, ko se je menda tega čakanja naveličal, se je odpeljal nazaj v Evropo.

Nič manj nezadovoljen kot tiger ni predsednik Wilson; tudi on dolži slabe informatorje — zlasti polkovnika House-ja, ki je mešal reško šreno; ob milost je tudi Lansing, ki bo mogoče že v kratkem zapustil zunanje ministrstvo.

Ameriški senat se povsod upira Wilsonu ki je preziral sestavi delegacije republikancko strujo ter samostalno vodil transakcije Evrope.

Wilson ima torej dovolj posla doma in se ne utegne brigati za naše spore — republikanska opozicija se pa že načeloma ne mara. Clemenceau išče prijateljev v Italiji. Francoski poslanik v Rimu, znani italofil Barrère, kuje in sklepa vezi med latinskima sestrama. — Le malokomu je ta čas v antanti (če izvz memno Britanijo) popolnoma jasno, da niti Italija ne daje nikake garancije za evropski mir, dokler nima ob strani močne in prijateljske Jugoslavije.

Italija bi morala v prvi vrsti sama skrbeti za to, da ne bo treba morda tudi nji prepoznati iskati krivcev med slabimi informatorji.

Scialoja o odnošajih z Jugoslavijo.

Italijanski zunanji minister Scialoja je sedaj po svojem prihodu v Pariz sprejel urednika »Petit Journala«, s katerim je bil zelo vljuden, toda zelo rezerviran.

— Razumeli boste — mu je rekel takoj — da Vam ne morem povedati ničesar, preden ne pridem v stik vsaj s Clemenceaujem.

— Vendar mi bo dovoljeno — je odgovoril časnikar — da Vas vprašam vsaj, ali imate točna navodila od Vaše vlade n. pr. kar se tiče Reke? — O, Reka! to je tajnost! — je

odgovoril minister in stavlil prst na usta.

Minister Scialoja je pripomnil, da italijanski ministrski predsednik pride 4. ali 5. v Pariz.

— Ali mislite, da ostanete dolgo časa v Parizu?

— Ve se, kedaj se pride v Pariz, toda nikdar se ne ve, kedaj se odide. Z druge strani Vam lahko povem, da sem se tukaj že vdomačil: odšel sem šele 16. decembra in v obo me že zopet nazaj. Ne obžalujem, če ravno mi, da po pravici povem, moje delo ne pušča časa, da bi užival lepote Vaše prestolice.

Toda časnikar se je hotel povrniti na reško vprašanje.

— Gospod minister — mu je rekel — srbski regent Aleksander mi je pravil pred nekoliko dnevi, da ne želi ničesar bolj, nego živeti v dobrem sosedstvu z Italijo.

— To je tudi naša želja: želimo ohraniti najboljšo odnose z našimi sosedi in predvsem s Srbijo.

— Če je na obeh straneh tako razpoloženje — je rekel časnikar — je nemogoče, da ne pride do sporazuma.

Minister Scialoja je odgovoril z gesto, ki bi lahko pomenila »strinjam se z vami« kakor tudi »kdo ve?«

Bissolatti in sporazum z Jugoslovani.

»Caffaro« priobčuje izjave poslanca Susija o Bissolattijevem stališču rapram Nittijevi politiki in sporazumu z Jugoslovani.

Na neki seji voditeljstva svoje stranke je Bissolatti izjavil, da je njegova želja glasovati za Nittijevu vlado. Ko je njegova skupina izjavila, da ne glasuje za vlado, se je tudi on vdal strankini disciplini in glasoval proti vladi. Podal je pa istočasno naslednjo izjavo: »Ker Nitti sprejema moj program vnanje politike, smatram, da mu ne morem odkloniti svojega sodelovanja.«

Bissolatti je mislil posebno na jadransko vprašanje in iskren sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Neki Bissolattijev prijatelj je pravil, da dobi Bissolatti listnico ministrstva vnanjih stvari v svrhu poravnania sporov med Italijo in Jugoslavijo, da ustvari solidne podlage prijateljstvu, ki naj bi temeljilo na vzajemnih interesih na Jadrani in da da zaveznikom in posebno Franciji jamstvo, da se ni bati s strani Italije ničesar v bodočnosti.

Z druge strani se zopet trdi, da se poveri listnica vnanjega ministrstva Torreju, katerega jadranski program je približno enak Bissolattijevemu jugoslovenofilskemu programu.

Najcenejša življenska potrebsčina

so še vedno slovenski dnevniki. Ako ste si hoteli pred vojno katerega naročiti, ste si morali pritrgeti za vsak mesec 2 litra vina ali 2 kg mesa. Danes si lahko naročite »Jugoslavijo«, ako si privoščite enkrat samo pol litra vina manj ali ako porabite pol kg mesa manj. Vse druge življenske potrebsčine so se podražile za 15-20 krat, dnevniki samo za 5 krat.

Zato naročajte »Jugoslavijo«!

VLAD. LEVŠTIK: Nadaljevanje. Višnjeva repatica.

Ogrnila se je s svojo lepo široko mantiljo, zavila glavo v pajčolan in se potikala ves čas okrog vile, ne meneč se za paglavce, ki so zljali, česa išče zahajena dama. Po dolgem čakanju je bila nlena vztrajnost perlačana: slišala je vpitje smučiklasove Nine in zvedela tako baš ono, kar je tolikanj vznemirjalo Skobvila.

Omahnila je od maščevalne radosti: srce li je bilo, kakor bi se hotelo razleteti. Že je hotela zbežati s svojco novico, sama ne vedoč, kam naj lo poneso, ko je na vogalu skoraj tičila v Nino in njenega spremnivalca.

»Graf ima na prsih repatico!« je kričala hči našega voditelja, drsaje z vinjenimi koraki ob oficirjevem kolmcu. »Ne, prosim, ne bom molčala! Dora mi je rekla, in ona mora vedeti, hahahaha!«

Baronica je zrla z žarečimi očmi

za njima. Komaj sta izginili in je hotela iti svojo pot, že je zagledala drugo postavo, ki je planila iz vile. B. je mlad človek v nubskem klubu in vznemirljivo dolgi salonski suknji, oblečen s tistim smešnim živim neskladjem, ki diči kmetskega študenta na njegovih prvih zaletih pokvarjenj svet. Fant je bil očividno lezen: pljunil je nazaj, izvlekel robec, obrisal z njim podplate svojih okovanih črevljev in ga vrgel strn, v razločen znak zaničevanja. Baronica je zasluhila v njem zaveznika ter pristopila, preden je utegnil odnesti pete.

»Bili ste tam?« je vprašala. »Na vrtu?«

Drežče Rovani je osupnil.

»Bili A kaj je vam tega mar?«

»Zamerili so se vam,« je hitela tulka ne da bi odgovorila. »Videla sem vas, ko ste stopili iz hiše.«

»Aha! Zamerili pa, zamerili, da nikoli tega. Samo kaj vas briga?«

»In ste slišali, kar je vpila neka damica?«

»Slišal, Bogu bodi potoženo, in

zda lahko noč; nisem frakar, da bi zapravljaj čas z vsakim prismo-kom!«

»Lepo« je dejala ironično. »Samo še nekaj: ali jim hočete...?« pokvariti veselje? Maščevati se, ko so vas razžalili? Kaj ne, da sovražite grofa?«

»Kako ga ne bi?« Student je prislulnil. »Odkar imajo njega, ni več obstarka med njimi.«

»Tak pogubite ga! Izročite vso družbo osmešenju! Ali hočete, da ga aretirajo sredi veselice? Potem tečite na policijo in povejte, kar ste slišali; recite, da je on tisti zločinec, ki ga iščejo s tiralicco, in ima na prsih znamenje, po katerem ga bodo spoznali... Hiti, ne trajte časa!«

»Oho,« je vzkliknil Rovani, ki se mu je zdejci odprla glava, »to je drugačna pesem! Nu, saj sem mislil, da bo tako: še prele sem dejal Rožmarinu... Ali, kaj briga mene, da bi ga šel naznaniti? Čemu ne greste sami? Saj nisem — policist,« je hotel reči, toda v jezi mu je ušlo: »buržu«. Medtem pa novica ni lenjala

plameneti v njegovih možganih. Imel je orožje zoper omrženega pokrovitelja trinogaj Pohlna, zoper njega, ki sta ga z Rožmarinom tolikani sovražila v svoji ljubosumnosti; ako je bil zločinec, zakaj ne bi bil v resnici zmožen onesrečiti Vide? In končno: grof je bil tisto pohištvo solnce, ki je razgorel napuh »kapitalistov« do viška ter sozakrivilo vse nočnejše ponižanje uboge študentovske pare. Koliko zadoščanje, uriniti ga! »Stojte, gospa!« je viknil ves iz sebe. »stojte, povejte —«

Ali baroničin korak je bil zdavnaj zamrl nad vrtovi. Rovani je bil sam. Majaje z glavo je nameril korake v mesto, da bi potolažil svojo skrb radi Vide in razveselil njenega žalostnega poeta s tako nepričakovanimi vestmi.

Kamen, katerega je bila izprožila Dora v slepem gnevu, se je valil nizdol. Kakor bi slutila posledice nerazodnega trenotja, je obhajal grofovo prilatelico v njeni zapuščenosti po odhodu vseh gostov od hipa do hipa razločnejši strah. Sezlo ji je v

noge in se razlivalo po žilah; čutila se je kakor prikovano. Srdito je zapodila služkinje, ki so prihiteli pospravljati, in ostala sama. Vrt je bil potemnel; zadnji lampijonček se je vnel, vzbrnil s turobnim rdečastim plamenom ter se osul v zogle-nelih krpah na mizni prt.

»Kaj sem storila?« si je ponavljala v topi grozi. »Ako je res, kar se mi zdi, sem ga pogubila! Vse se ruši!«

Čutila je, da se izpolnjuje ž njegovo vred tudi njena usoda: že je plaval v vrtincu, ki je goital z viharom naglico vse v svoje temno dno. In ko je stopala, oprjemate se balustrade, po vrtnih stopnicah na opu-stelo verando ter skozi njo v salon, se je grozila nad svojo strastno željo, da bi mogla izbluniti srce, ki jo je žgalo v prsih, ter ga zmečkati s petami.

(Dalje prih.)

Priporočajte »JUGOSLAVIJO«

Jugoslavija.

Regent v Strassburgu.

LDU. Lyon, 6. jan. Prestolonaslednik regent Aleksander je odpotoval v podeljek v Strassburg, da izroči mestu vojni križ Karagorjevičev. Ogledal si je pristanišče, obiskal vseučilišče, kjer so ga dočkali dijaki, ki jim je prestolonaslednik govoril in naglašal v tem govoru svoje občudovanje in svojo ljubezen za Francijo.

Regentovi pozdravi.

LDU Beograd, 7. Regent Aleksander je ob Novem letu poslal prirčne brzojavke angleškemu in belgijskemu kralju, kraljici Vilhelmini, predsednikom Wilsonu in Poincaréju ter papežu, ki so se mu v svojih brzojavkah prirčno zahvalili za voščila.

Mirovne pogodbe z Avstrijo in Nemčijo.

LDU Beograd, 7. Mirovna pogodba z Nemčijo se bo ratificirala v drugi polovici t. m. Dotlej bo tudi že dotiskano besedilo te pogodbe, in sicer v srbohrvaščini in slovenščini. Besedilo pogodbe z Avstrijo je tudi že v tisku in se tiska v Zagrebu in Ljubljani.

Parlamentarne volitve.

LDU Beograd, 6. „Politika“ javlja, da bo volilni red prihodnji teden izgotovljen. Vlada se ni sklenila, ali bodo dne 16. aprila samo volitve za konstituante ali tudi za parlament. Kar se tiče števila poslancev za konstituante, so mnenja različna. Večina ministrov misli, da naj bi znašalo število poslancev za konstituante 600, drugi pa menijo, da zadostuje 300 do 350 poslancev. Vprašanje o udeležbi članov opozicijskega bloka se bo rešilo v ustavnem odseku po počincah. Del radikalnih poslancev kaže misli, da naj se radikalci udeležijo priprave tega projekta za novo ustavo. Prejane bodo sto-

riti to tudi člani narodnega kluba in skupine dr. Korošceve.

Za naš Vis.

LDU. Split, 6. jan. Pokret za Vis se širi po vsej Dalmaciji. Vse večje občine, učiteljstvo in duhovništvo izdajo ostre resolucije. Prebivalstvo Dalmacije z nevoljo odbija pohlepno neprijateljstvo, da odcepi od Jugoslavije biser dalmatinskega otočja, Vis.

Napredovanje inženirjev.

LDU. Beograd, 6. jan. Podpisanih je več ukazov o napredovanju inženirjev in imenovanja načelnikov pri gradbenih ravateljstvih.

Končano markiranje v celih državah.

LDU Beograd, 7. Včeraj je bilo dovršeno markiranje kron. Uspeh se bo naznanil po praznikih.

Kristan za Dunaj.

LDU. Dunaj, 7. Jugoslovanski ministri za šume in rube Kristan je v spremstvu čehoslovaškega zastopnika na Dunaju došel sredi iz Prage na Dunaj.

Reorganizacija učiteljskega.

LDU. Beograd, 6. jan. Ministrstvo prosvete je izdalo posebno naredbo o otvarjanju prvega razreda na vseh učiteljskih. Po tej naredbi se bo pričel pouk v prvem razredu učiteljskega tečaja onega meseca, ko se končuje šolsko leto na gimnazijah. Na ta način dijaki, ki so dokončali četrti razred gimnazije, ne bodo prisiljeni, gubiti čas do septembra, ampak bodo lahko takoj vstopili v prvi razred učiteljskega.

Stavka v cementnih tovarnah končana.

LDU Split, 6. Včeraj je bila končana stavka v tovarnah za cement v Splitu in okolici. In sicer na ta način, da so se lastniki in delavci medsebojno pogodili.

Veseli.

Rad imam zadovoljne ljudi, še rajše vesele.

Take stvari tvorijo danes dogodek, sčasoma nam bodo vedeli povedati o čem takim samo še zgodovinarji.

Zato mi je bilo majhno moje iznenadenje, ko sem vstopil v kavarno in videl na obrazih izraz, ki smo mu rekli včasih — veselje.

Kaj se je zgodilo? Ali se je kava pocenila ali celo zboljšala?

To se mi zdi na eni strani malo verjetno in na drugi le preneznaten povod navzlic vsemu, zato vprašam gospoda na levi:

»Kaj se je zgodilo, da se hoče razlesti vsa kavarna od veselja?«

»Menda, ker se bliža pust.«

Obrnem se na desno.

»Baje so obesili kakega veržnika.«

Odprem plot svojih zob predse. »Kaj nisi nič vprašal? Saj je brzojav tukaj, menda je že pabil, da se bo vršilo ljudsko glasovanje na celnem zasednem ozemlju.«

Dež je padal, dežnik sem pustil doma, ker je še nov in se ga iz previdnosti ne upam vzeti s seboj, po cesti se je dvigalo blato iz povodnj, da sem se nehoti spomnil iste lepe »otok bleški, kinč nebeški« — vendar sem šel od lista do lista, oziroma od table do table. Nič, le pri zadnjem nabit bel list: »Kakor nam poročajo, so spremenili Italijani slovensko ljudsko šolo v K. v plešiče.«

Zalosten in premočen pribredem nazaj v kavarno. Na sredi stoji prijatelj in se tudi smehlja — kaj je smeh nalezljiv? Vznevoljen mu rečem:

»Torej tudi ti verjameš to raco?«

»Kakšno raco? Saj je gola resnica. Kaj si slep, pogledaj!«

»Kje? Nič ne vidim. Zakaj se smejejo?«

»Za boga, saj vidiš, graški listi so prišli, polna kavarna jih je.«

Joso Jurkovič.

Neodrešena domovina.

Srca kvišku! O letošnjih slovenskih narodnih prireditvah v Trstu poročam Edinost: v Narodnem domu, pri Sv. Jakobu, pri Tirolcu, pri Sv. Ivanu, v Barkovljah in ne vemo še na kolikor krajih v mestu in po okolici so priredili naši rojaki letos »Silvestrovo večere« s programi kakor v nekdanjih časih. In kakor nam poročajo: povsod ogromna udeležba, živo valovanje in izrazi vere v bodočnost. To je tolažljiv in razveseljiv pojav, ki priča, da smo se tu, da nas je še mnogo, da slej ko prej zbiramo pod svojo zastavo, da je v nas vere in volje, da tudi ostanemo, da bomo delali in se borili za svojo veljavo, da hočemo ostati važen činitelj v gospodarskem, političnem in socialnem življenju v tem mestu. Potek letošnjih Silvestrovih večerov je bil živ protest proti tistim, ki so se vdaljali malodušju in ki so tudi neprevidno širili to najnevarnejše razpoloženje. Morda tudi odgovor tistim, ki so nepremišljeno odšli. Vkljub vsemu je široka masa našega ljudstva ohranila moralo. Tako nekako je rekel tudi govornik v »Narodnem domu«: Saj ste mi vi danes tu živa priča... itd. Z velikim zadovoljenjem ugotavljamo tu te tolažljive pojave. Na vse teh prireditvah je odzvanjalo: Bomo živeli, ker hočemo živeti. S trdno vero in samozavestjo kličemo: srca kvišku! In pa: stisnimo ramo ob ramo in zavijajmo rokave za složno delo!

Veliki Ciril-Metodov ples se bo kakor običajno vršil v Trstu tudi letos. Dobicek plesa, ki se vrši 10. januarja v Narodnem domu je namenjen vzdrževanju slovenskih šol v Trstu.

Kaj pišejo Italijani o našem narodu v zasedenih krajih. »L' Istria socialista« piše o istrskih šolah takole: Pošte v šole po selih kjer so Slovenci in oni, ki se nazivajo Italijane, pa proučite najprej jezik roditeljev, potem pa dece. Radl dolgega občevanja z Italijani vsi odrasli psujejo Italijanski. Če so v družbi ljudi, ki ne znajo slovenski: toda med seboj, posebno v obitelji, se poslužujejo slovenskega jezika. A sedaj se otroke sili v italijanske šole, dasi ne znajo ni besedice italijanski. Učitelji, ki ponavadi nikdar ne zna slovenski, mora te nesrečnike, sam nesrečnik, poučevati v tujem jeziku. Tako ne znajo otroci po petih letih pohajanja šole niti italijansko, niti slovensko, niti nimajo pojma o onih stvareh,

o katerih jim je učitelj mumljal. — Komentarija menda ni treba.

Znamenitost, ki jo ima istrski Pograd, je precej težko najti. Podgrad ima namreč samonemški poštni pečat. Poprej je imel na prvem mestu »Illyrisch Castellnuovo« in spodaj domači »Podgrad«. Tega pa se je italijanski komisar tako ustrašil, da je dal spodnji napis odstraniti. Podgrad živa tudi posebno čast, da ima več svojih občanov interniranih pri tržaškem Sv. Justu. Pa recite, da Italijani nečloveško postopajo z našim ljudstvom!

Iz internacije v Gardolu so se vrnili na svoje domove v zasedenih krajih: Gabrijel Dragotin, učitelj, Bršč, Lukež Josip, učitelj, Pičani Dujmovič Božo, Krinka; Antolović Šime, Tinjan; Prelic Anton, Labinj Grozić Urgan, Vranja; Kenda Andrej, Volče; Cermelj Alojz, Ajdovščina; Božič Leopold, Ajdovščina.

Iz Tolmina pišejo: Veliko županstvo tolminsko vodi izredni uniformirani tujerodni komisar. Kot oseba je jako blagodušno naklonjen našemu ljudstvu, sistem županovanja in gospodarjenja z občinskimi imetjem sta pa dokaj čudna. Odkar je dobil domači župan (gerent) odpustnico, oziroma prvega naslednika, posnema naš občinski urad »selivke lastovke«, ker ga bo kmalu kril že tretji občinski dom. Neznani so pa tudi tega čudnega razkošja. Radovedni smo le, kdo pravih občinskih zastopnikov bo odobril predložene letne račune. Pri obnovitvi Tolmina si mislimo, da bi gotovo imele županstvo kot merodajni činitelji malce bolj odločujoč glas: da bi se ne vozile ruševine na občinske pašnike, da bi se zagotovila trgu poprava vodovoda, električne luči, poprava gasilnega doma, ki je last občine itd. Sploh pa upamo, da se tudi naše ljudstvo zdravi in napravi potrebne korake, po zgledu male Soče in si poišče iz svoje srede moza, ki bo kot zastopnik samo slovenske občine v prvi vrsti več slovenskega jezika in ki bo temeljito, s pomočjo starešin, poznal težnje našega ljudstva. Obnovilo se je do danes »Rokodelsko bralno društvo«, čigar občni zbor je nad vse slajno uspel. Enako se obnovite obe podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda, katerih občni zbor pa nam je od tukajnje merodajne oblasti zabranjen. Da dobimo dovoljenje od višjih oblasti, ukrenemo potrebno. Če v drugih krajih deluje to društvo, mislimo, da bi tudi pri nas ne bilo nevarno močnikom.

Razna poročila.

V češki vladi ni krize.

LDU. Praga, 6. Vest, ki so jo prinesli listi, da so v vladi baje nastala nesoglasja ali da celo preti kriza, so popolnoma brez podlage.

LDU. Praga, 6. (ČTU). »Venkov« je pooblaščen izjaviti, da so popolnoma izmišljene vesti o ministrski krizi, ki je nastala baje vsled nesoglasja med ministrom za zunanje zadeve dr. Benešem in ministrom dr. Heidlerjem.

Na Češkem ne bo gosposke zbornice.

LDU. Praga, 7. Iz poročila, ki ga je predložil načelnik ustavnega odseka dr. Moissner pri plenarni seji socialno demokratičnih članov narodne skupščine, je razvidno, da se je že opustila misel na ustanovitev gosposke zbornice, dasiravno večina narodne skupščine zastopa mnenje, da je sistem dvojne zbornice umestnejši. Druga zbornica pa bi morala imeti popolnoma demokratičen značaj. Socialno demokratični klub vztraja pri svoji zahtevi po enotni zbornici.

Boljševiki ponudili mir tudi Rumuniji.

LDU. Bukarešta, 6. Rumunski dopisni urad Dacia poroča: Socialistični list »Chernarca« javlja baje iz zanesljivega vira, da je ruska sovjetska vlada stavila rumunski vladi mirovni predlog. Rusija priznava priklonitev Besarabije k Rumuniji.

ako Rumunija ne bo poslala čet proti boljševikom.

Boljševiki v Turčiji.

LDU. Carigrad, 7. Britanska vojaška policija je aretirala tukaj propagandno odposlanstvo moskovske sovjetske vlade. Dognalo se je, da je mnogo turških častnikov vstopilo v boljševiško armado.

Evropa rabi iz Amerike 280 milijard.

LDU. Pariz, 6. Po poročilih iz Londona bo angleški zastopnik za finančna vprašanja, sir George Paish, ki je došel v Ameriko, zahteval v svrhu vzpostavitve evropskega ravnotežja kredit 280 milijard frankov.

Volitve francoskega prezidenta.

LDU. Pariz, 6. Agence Havas poroča: Francoski ministrski svet je sklenil, da se vrše volitve za novega predsednika republike dne 17. januarja 1920.

Medžarska mirovna delegacija.

LDU. Lyon, 6. Ogrska mirovna delegacija, ki po svojem celokupnem sestavu ni še popolnoma znana, in ki bo imela s pomožnim osebjem kakih 60 ljudi, se pričakuje v Parizu v noči od 6. do 7. januarja. Delegacija bo kot bivališče določen grad Chateau de Madrid.

Iz Avstrije.

Avstrija bankrotna.

LDU. Dunaj, 6. jan. »Morgen« piše: V parlamentarnih krogih se govori, da namerava radikalno krilo socialnih demokratov forsirati javno izjavo, da je avstrijska država insolventna. Potovanje državnega kancelarja dr. Rennerja v Pariz ni ničesar izpremenilo.

Ameriški kredit.

LDU. Pariz, 5. jan. Agence Havas poroča: Vrhovni svet je sklenil, nujno naprositi Zedinjene države, naj dovolijo potreben kredit za nakup živil za Avstrijo.

Pogajanja med Avstrijo in Češko.

LDU. Dunaj, 7. jan. Državni kancelar dr. Renner bo v petek, dne 9. t. m. odpotoval v Prago. Z njim odpotujejo vodje gospodarskih državnih uradov, državna tajnika dr. Reisch in Zerdik, državni podtajnik dr. Ellenbogen, državni tajnik doktor Löwenfeld-Russ, ter več referentov za pogajanja, ki se bodo vodila v Pragi. Iz Prage se bo dr. Renner la njegovi spremljevalci vrnil v podeljek dne 12. t. m.

Dr. Lammasch umrl.

LDU. Salzburg, 7. jan. Snoči je tukaj umrl univerzitetni profesor in bivši avstrijski ministrski predsednik dr. Henrik Lammasch v starosti 67 let. Zadel ga je kap.

Orkestr. društvo „Glasbene Matic“.

Letos se je otvoril v Ljubljani konservatorij, najvišji glasbeni zavod, ponos dolgoletnega smotnega in uspešnega dela naše velezaslužne Glasbene Matic. Glasbena Matica je poslala v svet že lepo število izbranih pevcev in dobro izsolanih pianistov in si je iztekla zlasti s sistematično gojitvijo zborovega petja nevenljivih zaslug za povzdigo naše glasbe. Ustanovila je celo vrsto podružnic v obmejnih krajih in večjih mestih in s tem dosegla, da so se tudi naši podeželski zbori povzdignili do precejšnje popolnosti. Pregled slovenske glasbene literature in koncertnih programov zadnjih desetletij kaže, da smo v pevskem oziru dosegli res občudovanja vredne uspehe, s katerimi se ne morejo po- pašati niti večji narodi.

Kakor smo lahko ponosni na naše vrle pevske zборе in našo bogato literaturo pevske skladb, tako ob-

čutimo kot velik kulturni nedostatek malodane popolno pomanjkanje literature orkestralnih del in — kar si moramo prav odkrito priznati — velik zaostanek v razvitku orkestralne simfonične glasbe. Kje naj iščemo vzrokov, da sta se ti dve panogi glasbe tako nesorazmerno razvijali? Očitno je, da zahteva gojitev orkestralne glasbe neprimerno večjega aparata in višje glasbene kulture. Medtem, ko je pevskemu zboru treba le dobrih grl, ki jih je možno v vztrajnostno pevovodje izvežbati do precejšnje popolnosti, zahteva simfonična glasba že v prvem početku v posameznih instrumentih tehnično docela izvežbanih in muzikalno čutečih godcev. Prejšnja leta smo se mogli za vzporeditev orkestralnih del posluževati izključno le vojaških godb, ki se, dasiravno večkrat prav dobre, vsled vsestranske uporabe vendar niso mogle posvečati z zaželeno vneto gojitvi simfonične glasbe. Ko je pozneje dobilo gledališče lasten orkester, je bilo v tem oziru nekoliko bolje, vendar pa prihaja tudi ta orkester vsled zapo-

slenosti v gledališču za koncertno glasbo le prav malo v poštev.

Temu nedostanku hoče Glasbena Matica odposlati z »Orkestralnim društvom«, ki se je letos ustanovilo pod njenim okriljem in ki ima namen gojiti resno simfonično glasbo, enako kot goji že skoro trideset let pevski zbor Glasbene Matic pevsko glasbo. Seveda vsled popolnega pomanjkanja godbenikov-amaterjev na trobila in pihala — ni bilo mogoče pričeti takoj s popolnim orkestrom, temveč se je ustanovil samo godalni (Streicherorchester), ki naj služi kot temelj snujočemu se velikemu orkestru. Skrbeti je bilo radi tega takoj, da stopi v orkestralno društvo razven dobrih godcev na lok tudi zadostno število ljubiteljev glasbe, ki naj bi se za orkestralno igro izobrazili v pihalih in trobilih. Razven tega bo treba naraščajo za godbenike v orkestru, ki bi si izbrali godbo za življenjski poklic in se posvetili posameznim instrumentom. Glasbena Matica je pričela letos na konservatoriju z orkestralno šolo, na vsch glasbilih in je nastavila v to svrhu

najboljše godbenike tukajšnjega opernega orkestra. Prišel je že redni pouk za violo, čelo in kontrabas, kateri instrumenti so se pri nas doselej le bolj poredko in premalo temeljito učili, tudi se je pričel pouk na obol, klarinetu, rogu in pozavni (tubi), ki se doselej sploh še ni gojil v Ljubljani in ki je za napredek v orkestralni glasbi eminentnega pomena. Število učencev, ki so se doselej posvetili temu študiju kot poklicnemu ali postranskemu predmetu, je zadovoljivo, a vendar še nezadostno, če hočemo v orkestralni glasbi doseči v doglednem času večje uspehe.

Zeleti je torej nujno, da se vpiše za gori navedene instrumente še več nadarjenih in marljivih učencev, zlasti takih, ki imajo v glasbi že predizobrazbo, bodisi da so se učili glasovir, petje ali kak drug instrument.

V obzira vrednih primerih se bo na novo prijavljene učence oproščalo celoma ali popolnoma ukovine in se jim bo šlo pri nabavi instrumentov v vsakem oziru na roko.

Ni treba povdarjati, da je osamosvojitve tudi na tem polju neobhodno potrebna, če hočemo napredovati in doseči, da se bo tudi naša orkestralna glasba v tujni vsaj tako vpoštovala, kot se vpoštevata že sedaj naša lepo razvita pevka glasba. Ko bomo imeli svoj orkester, ki bo zmogel izvajati tudi večja dela, je brez dvoma, da se bodo tudi naši komponisti z večjo vneto posvečali tej panogi glasbe, kar bo pripomoglo k razvitku naše koncertno-glasbene in operne literature.

Interesentje za instrumentalni pouk se lahko prijavijo za sprejem v pisarni Glasbene Matic, Gospodska ulica št. 8.

Istčasno se morejo prijaviti tudi ljubitelji glasbe, ki se čutijo zmožne sodelovati pri že obstoječem lastnem godalnem orkestru Glasbene Matic.

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“

Dnevne vesti.

— Kje je doslednost? Zadnjič se je nekdo upravičeno pritožil, da razne avstrijske korifeje denuncirajo poštene Jugoslovane, ki imajo precejšnji zaslug za probno naroda in ideje ujedinjenja in jih proglasijo krajovali boljše, če protestirajo proti njihovega birokratskega početju. Taki slučaji se množijo in kar naenkrat bodo zopet vsi tisti, ki so bili zapisani v črni knjigi avstrijske policije kot p. v. in p. u. itd., tudi pri nas kmalu tako zaznamovani. Kdo je temu kriv? Nedoslednost in preobila popustljivost od naše strani. To je znak slabosti in znak suženstva, ki se ga kakor vse kaže, kar ne moremo otrestiti. Kje bi bilo v Nemški Avstriji mogoče, da bi postal na kakem važnem mestu »Slovenijan« ali »Savan«? Pri nas pa sedi danes na takem mestu posebno Ljubljancem dobro znani zagriženi Karniolec S. Njegov razbiti burševski obraz mora vzbuditi pri vsakomur, ki ima opravo pri njemu nezaupljivost. Obledite Mihele v Sokolski krog če hočete in videli boste, da mu bode bilo srce ob zvokih koračnice vedno le po napetu »Die Wacht am Rhein«. Take ljudi bi morali sploh odkloniti, če bi pa bili sprejeti, bi se jih moralo dati na podrejena mesta, nikakor pa ne na vodilna. Kajti, kje je še ležal maček mirno pri slani? Tega naj se zave slednji tudi naša vlada in pošte naše bivše tirane malo v Canosso! — Bz.

— Vseučilišna vest. Kakor javljajo iz Zagreba, je medicinska fakulteta zagrebskega vseučilišča predlagala, da se pozove na medicinsko stolico kot oftalmolog vseučiliški docent dr. Botteri ljubljanskega vseučilišča. Dr. Botteri je rodom iz Splita.

— Delegacija ministrstva financ za Slovenijo se prosi, da izplača članom komisij za kolkovanje bankovcev določeno nagrado. Kolkovanje bankovcev je bilo izvršeno že sredi decembra l. l., a nagrada za to delo se še ni izplačala. Likvidatorji in blaginjski posamezniki komisij so imeli jako težavno in mpečno delo in bi tudi radi že prejeli zaslužen plačilo.

— Postajališče Blanca. Z današnjim dnem se odpre izogibalnišče Blanca in se prenese dosedanje postajališče Blanca na progi Zidani most-Sisak, med postajama Sevnica-Rajhenburg v poslopje novega izogibalnišča. Vsi osebni vlaki vstavljajo v izogibalnišču. Dopusčen je, kakor dosedaj, promet z osebami, prtljago in pospešenim blagom.

— Poroka. V Št. Lju v Sloveniji goričah se je poročil 5. prosinca 1920 g. Gabrijel Siligoi, kr. poštar, z gospo Mimi Siligoi, vdovo Zelzer roj. Zwick, gostilničarko in posestnico istotam.

— V Mariboru je umrl vpokojeni polkovnik, glavni urednik dnevnika »Marburger Zeitung« Edvard pl. Blahja.

— Zdravilišče za jetične na Golniku. Za invalidne vojake, ki bolehalo na jetiki oziroma okrevajo od te bolezni, ima Poverjenišvo za socialno skrbstvo na Golniku pri Trzinu na Gorenjskem na razpolago vsem modernim higijeničnim zahtevam odgovarjajoče zdravilišče. Na razpolago je še okoli petdeset postelj. Upravičeni reflektanti naj prosijo za sprejem ustmeno ali pismeno pri imenovanem poverjeništvu.

— Goljužno kolkovanje 10-kronskih bankovcev. Premeteni goljuži in tihotapci se trudijo na vse načine goljužati državo. Tako kroži sedaj po Ljubljani 10-kronski bankovec, ki je kolkovan s staro avstrijsko pošto znamko po 10 h iz časov Franca Jožeta I. Znamka je po barvi zelo podobna koleku in je bila čisto enostavno strgana s pisane ter na to prilepljena na bankovec. Znamka nosi obenem pečat nekega poštne urada »Oraben«.

— Vlom. Posestniku Jakobu Sušniku iz Kriza pri Kamniku je bilo med tem, ko je bil v cerkvi pri maši, ukradenega mnogo perila, obleke ter večja vsota srebrnih goldinarjev in nekaj ruskega denarja. Tatvino je izvršila že večkrat predkaznovana Marija Repanšek, katero oblasti zasledujejo.

— Tatvina v Zidanem mostu. Na postaji Zidani most je bila pred par dnevi ukradena g. nadporočniku Miheliču uniforma, v kateri je bilo 6000 (!) lir, legitimacija in nekaj drugega denarja v večjih zneskih.

Zbirka za vojne uletnike. Gosp. Martin Skrljanec, župnik na Raki je položil »Slov. Rdečemu križu« 400 kron. kot zbirko svojih župljanov za vojne uletnike. Izrekanje tem potom najtoplejšo zahvalo. Posnemajtel!

Ljubljana.

— Nepotrebno izživanje. Poročajo nam: »Danes 7. t. m.) zvečer sem imel priliko poslušati nekega kapetana, kako je prav glasno govoril v nemškem jeziku s svojo spremeljevalko. Ko mi je bilo tega nemškega brbljanja že preveč, sem tja vendar izustil opazilo: »Nemško govoriti srbški opazilo!« Besede je ujel poleg stoječi velegerman mladi Rot in jih nesel takoj dotičnemu kapetanu na uho. Kapetan je prihitel takoj nad mene ter zavpil nad menoj: Ja, v imenu kralja Petra srbški stotnik MP! Jaz sem nemško govoriti opazilo! Kaj pa Vas to briga? Sicer pa moja spremeljevalka ne zna slovenski! Jaz sem mu na to odgovoril: »Naj se pa nauči!«, nakar mi je začel kapetan prav po načinu starih avstrijskih oficirjev kriče groziti. — Res je včasih človek prisiljen, da se mora posluževati nemškega jezika, toda izživati pa res ni treba!

— Narodni dom kabaret. Kakor čujemo, nameravajo v velik dvorani Narodnega doma osnovati kabaret. Za podjetje se zlasti zanima neki Dunajčan, — ki je že sedaj baje pri Narodnem domu precej angažiran.

— Veržniška anekdota. V neki veržniški kavarni so pozno vnoč sedeli pri mizi veržniki, ljubljanske srajce, pri drugi priseljenec, mladi tihotapci. Sprva je vladal v obeh tabornih mir. Pilo se je in pušilo ter razgovarjalo o dnevnih poslih. Naenkrat nastanejo zafrakcije med obema strankama: »Veržnik s soljo!« »Tihotapska ševala!«... Nastal je živ klopot in pretep. Mize so se prevrtnile, zlato vince se razlilo, posode se razbile. Znatna škoda. Nekdo kriči: »Polica!... Polica!« Mož postavil prilomasti v kavarno ter napravi takoj red in mir. Le tupatam se še čujejo ogorčene zabavljice: »Taki-le mladiči, čelo celo Lblano komandirali!«... Mladiči pa so potegnili iz žepov denarnice in takoj poravnali vso škodo. Na to je bil mir...

Občni zbor ljubljanskega sokolskega kluba se vrši v četrtek, dne 8. t. m. v gostilni Mikuz, Kolodvorska ulica šte. 4.

Primorski sokolski krožek priredi 9. t. m. ob 20. uri v posebni sobi kavarne »Zvezda« svoj 3. debatni večer. Sestre in bratje, pridite polnoštevnost!

Transport v Prago 12. t. m. Opozorjam vse tovariše, ki mislijo potovati z zgorajšnjim transportom, da si preskrbe potne liste, ker skupni potni listi niso dovoljeni. Ura odhoda se objavi pravočasno v listih. Nediakov se principijelno ne sprejme k transportu. Fakin.

Aprovizacija.

Teža kruha. Odsek za določanje cen je sklenil v svoji drugi seji dne 3. t. m., da morajo peči vsi peki v okoliših ljubljanske mestne aprovizacije jednako težak kruh in sicer mora tehtati a) bel kruh 50 dkg, ki se ne sme dražje prodajati kakor po K 2.50 in b) črn kruh po 70 dkg, ki se ne sme dražje prodajati kakor po K 1.50. Prestopki teh predpisov se bodo kaznovali z zaporom do 1 meseca — ki se ne more spremeniti v denarno globo. Razven tega se izreče zapadlost blaga. Ta razglas stopi takoj v veljavo.

Član »Splošne gospodarske zadruge« v Ljubljani ki še niso dobili krušnih izkaznic, se vabijo, da pridejo po izkaznice, katere dolo v prodajalni. Pri prihodnjih razdelitvah se bode blago dobivalo le proti tem nakaznicam.

»Samonomož« v Ljubljani. Prijave novih članov se zopet sprejemajo: pristopnina znaša 30 K, delež 100 K. Želeli je, da se vplača s pristopnino vred kolikor največ deleža, ker se s tem pisarni delo olajša. Zaostale obroke je plačati takoj in sicer, če le mogoče, za več mesecev skupaj. Pri novi prijavi in vpisu se le izkazati z društveno legitimacijo oziroma s potrdilom tajništva, da je prijavek včlanjen v kakem društvo javnih nameščencev. — V poslovalnici na Vodnikovem trgu št. 5. je članom na prodaj sledeče blago: moka, mast, ječmen, fižol, sol, cikorija, jajca in vžigalice. Cene so razvidne na blagajni v poslovalnici. Blago se oddaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, dopoldne od 8 do tri četrti na 12. ter popoldne od 2. do tri četrti na 5. Vsak član dobiva vsak mesec blago za takojšnje plačilo in v množini, ki je glede družinskih članov določena. Pri sprejemanju blaga se člani vpišejo v nakazilno knjižico sprejeta množina in plačani znesek.

Član lahko izčrpa določeno množino blaga tekom dotičnega meseca, vendar je želeli, da se jemlje kolikor možno blaga naenkrat. — Zaradi krompirja in moke je bilo nekaj pritožb, ki niso neupravičene. Načel-

stvo je ukrenilo, da se v bodoče ne bo nakazovalo zadruzi na njeno škodo ter na škodo članov več blago slabše kakovosti, kakor se je naročilo in plačalo.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKA VAŽNOST REKE.

Kakar govorimo o Reki, govorimo navadno iz političnih motivov. Manj nego je potreba pa se zavedamo gospodarske važnosti reškega pristanišča. Reka je po zemljepisni legi, po ljudski delavni moči in po svoji gospodarski funkciji popolnoma naša. Če bi Reko odrgali od Jugoslavije, bi s tem indirektno zadeli jugoslovanski narod, ki v Reki in okolici proizvaja in izvažja, troši in uvažja.

Anglija bo imela skozi Reko jak promet z našo državo in z drugimi podonavskimi deželami. To se da sklepati iz današnjega položaja svetovnega in evropskega gospodarstva in iz prometa, ki ga je imela Anglija na Reki pred vojno.

Anglija je uvažala na Reko letno 3.4 milijone q (skoraj polovico reškega tivoza, ki je iznašal v celoti 7.75 mil q). Ti 3.4 mil q so bili vredni 71 mil K. Uvoz iz Reke v Anglijo pa je iznašal 1.45 mil q (0.6 mil q manj nego v Italijo) ali 40 mil K (za 15 mil K več nego Italijo). Anglija je torej imela prometa za 4.85 (kar predstavlja vrednost 111 mil K). Italija pa samo za 2.9 mil q (kar odgovarja vrednosti 40 mil K). Anglija je torej imela za 1.95 mil q ali za 10 mil K več prometa nego Italija.

Če računamo ves anglosaki promet na Reki, dobimo sledeče številke: Anglija in Združene države so uvažale na Reko 4 mil q ali 88 mil. kron, izvažale pa 2.02 mil. q ali 52 mil K. Prometa so torej imele anglosake države 6.02 mil. q ali 140 mil. kron, t. j. toliko, kolikor vsi drugi izvozniki in uvozniki skupaj, po vrednosti pa celo za 20 mil K več. Iz teh številk lahko razvidimo, da nima Reka važnosti samo za nas in za Evropo, temveč za cel svet.

Hrvatska zemliska banka je imela v zadnjem času občni zbor, na katerem se je sklenilo povišanje delniškega kapitala od 50 na 100 milijonov kron. Občnega zbora se je udeležilo 113 delničarjev s 199.352 akcijami in 19.976 glasov. Predsednik je predlagal in motiviral predlog za povišanje glavnice, ter razložil vspehe banke, ki je v zadnjem letu svicga obstoja razširila svoje delo tudi na področja Srbije. Predlog o povišanju glavnice na 100 milijonov kron je bil sprejet enoglasno. Ravnatelj se je prepustilo odločevanje načinu in o pogojih emisije novih delnic. Obenem je bilo sklenjeno, da se bo iz prebitka, ki se bo rezultiral iz emisije novih akcij, votirala znatna svota za penzijski fond bančnih nastavlencev. Na koncu je občni zbor sklenil premestiti bančno centralo iz Osijeka v Zagreb.

Nov premogokop v hrv. Zagorju. V Beletincu je bil v zadnjem času odkrit nov premogokop, ki bo dajal dnevno premoga za 6000 kalorij. Če bo mogoče obvladati tehnične zapreke, bo premogovnik čez leto dni dajal dnevno 10 vagonov premoga.

Agrarni odseki. Ministrstvo za agrarno reformo bo odredilo razpust dosedanjih agrarnih zastopstev in volitev novih občinskih, okrajnih in komitatnih agrarnih odsekov, ki bodo kot posvetovalen organ sodelovali pri pripravi in izdelovanju agrarne reforme. Volitev novih agrarnih odsekov se bo vršila konec tega meseca. Prvo delo teh odsekov bo proučevanje seznamov interesentov in razdelitev interesentov v kategorije. Na ta način se bo poizkušalo popraviti napake, storjene pri prvi sestavi imenikov za interese.

Izvoz sirovih kož iz Hrvatske in Slavonije prepovedan. Hrvatski ban je z ozirom na dejstvo, da so se na domačih tržiščih pojavili prekupci sirovih kož, kar ogroža preskrbo naših tvornic s kožami in sirovim materialom, prepovedal izvoz sirovih kož vseh vrst iz Hrvatske in Slavonije. Politična oblastva so dolžna preprečiti kopičenje teh predmetov.

Pomanjkanje denarja. Zagrebška mestna aprovizacija bi rada kupila več zalog žita, ki bi se uporabile za prehrano mesta Zagreba. Ker pa nima aprovizacija na razpolago dovolj denarja, je prosila za posojilo pri »Gradski štedionici« (mestni hranilnici). Hranilnica je odgovorila, da denarja ne more dati na posodo, ker ga enostavno — nima.

Prepovedan uvoz naše živine v Švic.

Naše poslanstvo v Bernu je poslalo ministrstvu za zunanje posle brzojavko, kjer naznanja, da je švicarska vlada prepovedala uvoz klavne živine iz Avstrije, Čehoslovake in Jugoslavije, ker se je v teh državah pojavila živinska kuga. Minister za poljedelstvo je vsled tega odredil, da e ustavi izdajanje izvoznice za klavno živino in da se ima ta živina zadržati na obmejnih postajah.

Kurz krome v Švic. Jugoslovanska krona je notirala dne 5. januarja v Curihu 7, v Trstu pa 14 do 14.5.

Papirnat drolž sarajevske občine. Vrednost papirnatega drolža, ki ga je izdala sarajevska občina, je potekla z 31. decembrom p. l. Z naredbo ministrstva za finance je ta denar veljaven še dalje, do konca maja t. l.

Iz Stare Srbije in Makedonije je ministrstvo za prehrano in obnovu države prepovedalo izvoz vseh žitnih in sličnih pridelkov.

Poverjenišvo za agrarno reformo je odinirilo dobrovolcem in prebivalstvu iz preobljubljenih krajev v virovitiško-požeški županiji 61.613 jutarov zemlje. Precejšnji del te zemlje je že obdelan.

Za centralizacijo produkcije tobaka. V Beogradu so zadnje dni zborovali zastopniki tvornice tobaka in odposlanci uprave monopola. Dogovorili so se glede centralizacije produkcije tobaka.

Tvornica za steklo v Srbiji. Neka družba domačih kapitalistov namerava ustanoviti veliko moderno tvornico za steklo v okolici Zaječarja, kjer se dobi dosti kvarca in kjer je v bližini dovolj premogokopov. V Curihi obstoja že od prej tvornica za steklo.

Konference za redno vzpostavitev prometa med Italijo in Jugoslavijo. Nemško Avstrijo in Čehoslovako se bodo vršile okoli polovice januarja.

Bolgarska vlada je izdelala načrt agrarne reforme, ki zagotavlja zemljo siromašnim selakom. Načrt določa minimum in maksimum zemljišča, ki ga sme dobiti ena oseba.

Sladkorna produkcija Čehov. Čehi, ki so nam hoteli prodati sladkor po 18 čeških kron, katere bi jim Jugoslavija morala izplačati v švicarskih frankih, bodo pridelali v prihodnji sladkorni sezoni 7 in pol milijonov meterskih stotov sladkorja, kar bo zelo blagodejno vplivalo na tečaj njihove valute.

Zvišanje produkcije v Nemčiji. Nemci si na vso moč prizadevajo, da bi čimbolj mogoče dvignili produkcijo v lastni državi. Zato so popolnoma prezrli osemurni delavnik in so se odločili delati po 10, 11, da, celo po 12 ur na dan. Za te nadure bodo prejeli delavci posebne doklade. Nadalje se je v Nemčiji ustanovila liga proti štrajkom, ki se je vsed odločne volje, da je treba Nemčijo čimprej rešiti iz gospodarske in denarne zadrege, razširila po celi državi. Člani te lige se rekrutirajo iz pripadnikov vseh družabnih slojev.

Italijansko posojilo. Časopisi poročajo, da so Italijani doslej podpisali za 9 milijard lir državnega posojila.

Ameriški kredit. Ameriški odbor za evropska financiranja se bavi z izdelavo načrta o kreditu za Evropo, kateri bo znašal okoli 4 milijarde dolarjev. Kredit bo skušal olehčati položaj ameriške izvozne trgovine.

Proti izvozu so nastopili trgovci v Nemčiji, ki so predložili vladi spomenico, v kateri zahtevajo, da izvoz omeji, ter da tako skuša doseči na tržiščih čim višje cene za nemške proizvode.

Poljski državni dolg. Češki listi javljajo, da je Poljska od dneva prevrata do danes napravila za 167 milijard mark dolga. Sličnega primera ni doslej najti v zgodovini.

„Jugoslavija“

velja:

za en mesec	10 K.
za četrt leta	30 „
za pol leta	60 „
za celo leto	120 „

Drobiž.

Velika nevarnost vsled plavalnih min. Po poročilu glavnega nadzornika švedske trgovske marnarice se nevarnost za plovbo no švedskih vodah neprestano veča radi plavalnih min. Samo ob jutlandski obali je našel neki mornar na en sam dan 72 prosto plavalnih min.

Najstarejši časopis. Najstarejši časopis na svetu je »Pekingski list«, izhajajoč v glavnem mestu Kitajske v Pekingu. Ustanovljen je bil v 7. stoletju in je torej krog 1300 let star. — Najstarejši evropski list je angleški časopis »The Oxford Gazette«, ki je bil ustanovljen leta 1665.

Narodna pripadnost papežev. Cerkevna zgodovina nas uči, da je na svetem stolu sedelo že 264 papežev. Od teh je bilo po narodnosti: 209 Italijanov, 17 Francozov, 14 Grkov, 3 Sircev, 5 Nemcev, 3 Španci, 2 Dalmatince, 1 Portugalce, 1 Anglež in 1 Nizozemec. Ako premislimo, da je v prvih stoletjih krščanstva pripadala Sicilija in velik del južne Italije k »Veliki Grški« in da so papeže iz teh pokrajin prištevili h Grkom, nam bo razumljivo to nesorazmerno veliko število papežev-Grkov. Ta papeže lahko z mirno vestjo prištevamo med Latince oziroma Italijane; tako bi torej število poslednjih znašalo pravzaprav 223.

Ob lastni krsti je pogasil sveč kmet Jožef Schwarz v Veliki Moravi. V težki bolezni je nekega dne izgubil zavest. Ko ga tudi zdravnik ni mogel obuditi, so bili vsi prepričani, da je umrl in so ga položili v rakev na mrtvaški oder. Večer pred pogrebom, ko ni bilo ravno nikogar v sobi, pa se je zopet prebudil in je mirno vstal. Prva skrb mu je bila, da je pogasil sveče, ki so gorele okrog rakve — tudi v češki državi je hudo za razsvetljavo — potem pa je šel v sosedno sobo, kjer so se domačini ravno posvetovali o podrobnostih pogreba. Ali so se ga bolj zaveselili ali bolj razžalostili, se ne ve; pač pa so se ga pošteno prestrašili.

100 milijonov kron dobil v loteriji. Reuter poroča, da je pri prvem zrebanju španske razredne loterije dobil neki angleški uradnik madridske filijalke »Wessminster Banke« iz Londona glavni dobiček v znesku sedem in pol milijona pesov, kar znaša posejdanem kurzu preko 100 milijonov kron.

Pritlikavci na Pirenejah. Znano je, da živijo v južni Afriki črni pritlikavci, manj znano pa bo najbrže, da živijo v Španiji tudi beli pritlikavci. Na skrajnem vzhodu Pirenej namreč je v dolini okoli Ribasa neka pokrajina, v kateri živi precej veliko število ljudi, katere sosedje nazivajo »Nanos« t. j. pritlikavci. Nobečim med njimi ne doseže višine polmeterske metra, mnogi pa še niti en meter niso visoki. Telesa so še precej pravilnega, roke in noge imajo majhne, boke in ledja široka, radi česar izgledajo močnejši, kakor so v resnici. Vsi imajo rdečkaste lase, a lice bolj četrveroglato, nego okroglo. Oči imajo malo po strani, kakor Kitajci in Tataji; možki nimajo prave brade, temveč samo nekaj melikih dlačic. Lica so sicer polnega, toda koža je bleda in mrtva, kakor da bi bila brez mišic. Možki so ženskam tako podobni, da jih razločuješ samo po obleki. Usta imajo razmerno zelo velika, ustnici ne zakrivata povsem velikih in močnih zobov belih kot sneg. Mnogi izmed njih imajo velike golše, kar je posledica tamkajšnje vode. Ti pritlikavci živijo popolnoma sami za sebe. Ženijo se samo med seboj. Nikdo se za nje ne briga, a sami nimajo sredstev, da bi dosežili večjo naobrazbo. Radi tega so duševno tako zaostali, da mnogi med njimi ne poznajo večjih števil. Sosedje jih zasmehujejo ter govorijo o njih na podoben način, kakor so govorili nekdaž Grki o Abderitih.

Celo kozo za kilo tobaka. Neki vaščan iz Mutenic na Češkem je tako strasten kadivec, da je dal za eno kilo tobaka dobro kozo — mlekarico. Kaj vsega ljudje ne počnejo, da ugodijo svojim strastem!

Mož z dvojnimi glasom. Angleški list »Daily Telegraph« poroča, da živi v mestecu Leichu neki Dikinson, ki ima to nenavadno lastnost, da lahko poje istočasno bas in tenor. Ta zanimiv pojav zelo interese razne godbene in zdravniške kroge. Dikinson je nastopil baje že tudi pri koncertih.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska »Učiteljska tiskarna«
v Ljubljani.

Zvezna
tiskarna**TISKOVINE VSEH VRST:**časopise, knjige, brošure,
cenike, la ake, lepake,
vabila, vsporedne račune,
kuverte in pisemski papir
s firmo, vizitke, naslovnice
Hitro, natančno in ceno**Zvezna tiskarna**v Ljubljani, Stari trg 19.
Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“
v Ljubljani, Marjin trg 8 ter njene podružnice v
Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in
v Ptuj, Prešernova cesta.Zvezna
tiskarna**Mali oglasi.****Proda se:**Bonačev beležni koledar 1920 se
dobi v vseh trgovinah s papirjem. Cena
3 K, prištevanje poštino. Pri poštini na-
ročilih, naj se pošlje denar naprej. Kjer
ni trgovin, naj se naroči direktno pri
ljubljski kartonažni tovarni I. BONAC,
sin. 21Dvonestopna hiša v sredini me-
sta se ceno proda. Poizve se pri anon-
imnem zavodu Drago Beseljek Ljubija-
na, Cankarjevo nabr. števil. 5. 18Proda se hiša s 3 sobami, kuh-
injo, velikim sadnim vrtom in njivami,
bliu kolodvora okolice Celja. Alojzija
Dobovičnik, Polzela pri Celju. 18Ognja in vloga varne blagajne
vseh vrst in velikosti, kakor tudi blagajne
za vzidati in v vseh delih kasete pripo-
roča tvarka Franc Schell, L. jugoslovanska
izdelovalnica blagajen, Maribor, Koroska
cesta 31. Popravila se vrste hitro in točno.
1586Orodje in tehnične potrebnosti.
Odon Koutny, Ljubljana, Kolodvorska
ul. 37. 16**Kupi se:**Kolesa rabljena, kupuje J. Gorec,
Ljubljana, Gosposvetska c. št. 14. 12Kavarno ali gostilno, tudi pri-
merno trgovino vzamem v najem ali
pa kupim. Pogoji, dobra, mirna lega.
Ponudbe na gospo Marijo Vozinoy,
Dobrava 54, p. Borovlje. 12**Službe:**Inteligentna, poštena gospodinja, iz-
vrstna šivilja za najfinjša dela, izuče-
na damska krojačica išče mesta kot
pomoč gospodinjki boljše družine. Even-
tuelno dopolnje bi pomagala pri gos-
podinjstvu, popoldne šivala družini. Na-
stop 1. ali 15. svečana l. l. Naslov v
upravnistvo. 14Lesna trdnost išče dva lesna stro-
kovnjaka za prevzemanje lesa. Plača
izborna. Ponudbe na poštni predal
št. 74, Celje. 14Vajence za zlatarsko obrt se takoj
vsprejme pri zlatarju Danijelu Zu-
pancu, Wolfova ulica št. 6. 14**Razno:**Elza Manfreda, katere je bila v
Kolizeju pri neke gospoje šivilji kot
begunka, naj pusti svoj naslov pri
našemu upravništvu pod 1920. Novo
mesto, Trst, Gorica.Vzemem v najem kovačnico v
ljubljski okolici eventualno z manj-
šim posestvom. Alojzija Mahne, Struge,
Dobropolje.Zahvala Ivanu Dekaniču, operaterju
kurjih očes in v meso zaraslih nohtov,
koje mi je odstranil brez vsake bolečine,
ter ga vsakomur najhjele priporočam.
Garnizijska bolnica, Karl Čadež. Operira
od pol 1. do 2. ure.Zahtevajte „Jugoslavije“ v
vseh gostilnah, kavarnah in
brivnicah!

Pridobivajte naročnikov!

Novi tečajji zaslovensko stenografijo,
nemško stenografijo,
slojepis,
slovensko korespondenco,
nemški pravopis in korespondenco,
računstvo,
navadno, dvostavno in ameriško knji-
govodstvo,
slovenski jezik za začetnike,
nemški jezik za začetnike,
hrvatski jezik in lepospis 2883
začnejo dne 5. januarja 1920.Zasebno učilišče
Legat v Mariboru
Vetrinjska ul. 17/I.Novi tečajji trajajo 4 mesece, obširni
prospekt brezplačno.**Kupim**vilo na Bledu ali najbližnji oko-
lici ali pa v Ljubljani. Cenjene
ponudbe s popisom objekta in
ceno na upravništvo pod št. 7. 2448**Kislo zelje
in
kislo repo**

kupi Lovrec, Maribor.

Naznanilo.Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da
sem otvorila**kavarno Union**

v Mariboru, Franca Jožefa cesta 15

ter se najtopeje priporočam

Marija Robin.

Stare kovine

baKer, medenino, kositer

kupi po najvišjih cenah trgovina
z železino**Breznik & Fritsch,**

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1.

Restavracija**Karbidne svetilke**v najrazličnejših izdeljavah in velikostih se dobe po
zmernih cenah pri tvrdki**„Svetla,“ Ljubljana**

Mestni trg števil. 25.

**la
BOSANSKE SLIVE**

v zabojih po 15 kg.

Kava
Čaj
Cokolada
Kakao
Kavin priradek
Konjak
Rum
Likerije
Šampanjec
Namizna vina
Mandelni
Rozine
Dišave
Parafinikerazpošilja po celim kraljestvu
od 5 kg naprej pošiljne prosti**JOS. FABIANI**

Ljubljana, Prešernova ul. 54

v Narodnem domu v Mariboru
se odda v najem s 1. aprilom
1920. Pismene ponudbe je vlo-
žiti pri Posojilnici v Mariboru
(Narodni dom), kjer so tudi
razvidni najemniški pogoji.
15

Ravnateljstvo.

Vzajemna zavarovalnica

(živiljski oddelk)

v Ljubljani, Dunajska cesta števil. 17. I.

sprejme več stalnih

potovalnih uradnikov.

6 Posredovalcem nudimo lep postranski zaslužek.

„SAVINJA“

društvo lesnih trg. in industrijcev v Celju

kupi vsako množino rezanega in okroglega mehkega
kakor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Toza-
devne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov:
„SAVINJA“, Kapucinska ulica števil. 5, I. nadstropje
ali poštni predal števil. 1.**Radium**

vsebujoča vinovica (francosko žganje) je

„Elevator“edino pravo in patentirano ter najizdatnejše sredstvo proti
trganju, revmatizmu in živčnim boleznim splošno znana
Dobiva se v vseh trgovinah, drogerijah in lekarnah.

Na debelo pa v glavni zalogi za celo Slovenijo:

F. ŠIBENIK,

Ljubljana, Gosposka ulica 16.

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Ljubljana, decembra 1919.

**Vabilo na subskripcijo 15.000 novih delnic po
K 400 nom. v skupnem znesku K 6.000.000.**

P. n.

Izredni občni zbor Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 28. septembra 1919, je sklenil z ozirom na ugodni razvoj
vseh bančnih poslov ter imajoč pred očmi važne narodno-gospodarske naloge, zvišati delniško glavnico od**4.000.000— na 10.000.000— kron.**

Na podlagi podlagi pooblastila navedenega občnega zbora je podpisani upravni svet sklenil provesti to zvišanje pod sledečimi pogoji:

1. Delniška glavnica od K 4.000.000— se zviša z izdajo 15.000 delnic po K 400— nom., torej za K 6.000.000— na K 10.000.000—
2. Posestnikom starih delnic se ponudi 7.500 novih delnic in to na način, da stari delničarji sprejmejo na vsake 4 stare delnice 3 nove po kurzu K 490—, prištevanje K 5— pri delnici za stroške izdaje delnic.
3. Ostanek od 7.500 delnic se da na razpolago novim subskribentom in starim delničarjem, v kolikor isti žele podpisati več delnic, kot jim po zgornjem razmerju pripada, po kurzu od K 590—, prištevanje K 5— pri delnici za stroške izdaje delnic.
4. Nove delnice participirajo na dobičku zavoda za leto 1920.
5. Subskripcijski rok traja od 20. decembra 1919 do 10. januarja 1920.
6. Protivrednost podpisanih delnic se mora vplačati takoj, najkasneje 10. januarja 1920. Na vplačila za nedodeljene delnice povrnemo 8 %.
7. Prijave sprejema:
Slovenska eskomptna banka v Ljubljani,
Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu,
Srbska banka v Zagrebu,
Mariborska eskomptna banka v Mariboru in njena podružnica v Murski Soboti.
8. Repartitijo novih delnic si pridržuje upravni svet.
9. Kurzni dodatek (agio), ki se doseže pri izdaji novih delnic gre v korist rezervnemu zakladu banke, odstevši emisijske stroške in pri-
stojbine.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani.